

Eftermiddags, at han i alt Fald paa flere væsentlige Punkter ganske kunde give de Udtalelser, jeg havde fremsat, sin Tilslutning. Den højtærede Udenrigsminister lagde ganske særlig Vægt paa den nys afsluttede London-Konference mellem Tyskland og Vestmagterne og talte om, at den dog vidnede om en gradvis Konsolidering af den Del af Europa, som ligger os nærmest. Jeg maa egentlig sige, at det vilde have interesseret mig mere at høre Udenrigsministerens Udtalelser om den Del af Europa, som efter min Formening ligger os nærmest, nemlig Østersøen og Forholdene omkring den; thi det er i Virkeligheden den Del af Europa, som dette Land har den stærkeste Relation til, og naar vi skal have den fornødne udenrigspolitiske Baggrund for hele det Spørgsmaal, vi nu drøfter, saa staar vi i Virkeligheden her overfor det Rhodos, hvor der skal danses. Men herom tier den højtærede Udenrigsminister ganske, den højtærede Udenrigsminister vil muligvis komme ind paa alle disse Forhold i Udvalget.

Jeg har spurgt den højtærede Udenrigsminister om det Materiale vedrørende denne Sag, der maatte foreligge i vore Gesandters Indberetninger. Herpaa har den højtærede Udenrigsminister svaret, at han ikke ønskede at svare paa disse Spørgsmaal; men at der vel bød sig en Lejlighed til at komme ind paa dette i det kommende Udvalg. Jeg takker naturligvis den højtærede Udenrigsminister for den Velvillie, som jeg mener at finde bagved en saadan Udtalelse, som jeg forstaar saaledes, at de Indberetninger, som den højtærede Udenrigsminister finder det tilladeligt, foreneligt med de Hensyn, som Udenrigstjenesten overhovedet kræver, vil blive forelagt for det kommende Udvalg, og jeg vil her bede den højtærede Minister, om at være saa vidtgaaende, som det overhovedet er muligt, for at det Indtryk, man kan danne sig paa Basis af disse Indberetninger, kan blive saa fyldigt og saa sikkert som muligt. Jeg takker den højtærede Udenrigsminister herfor, men jeg mener jo, at et enkelt Spørgsmaal, som jeg stillede, maatte den højtærede Minister allerede kunne svare paa her i Tinget. Det var det ganske almindelige Spørgsmaal, om det Helhedsindtryk, som disse Indberetninger fra vore diplomatiske Repræsentanter i Udlandet afspejler, virkelig er af en saadan Beskaffenhed, at det er egnet til at anbefale og fremme de foreliggende Lovforslags Gennemførelse. Dette Spørgsmaal mener jeg, den højtærede Udenrigsminister allerede kunde svare paa her i Aften. Jeg skal i øvrigt ikke komme dybt ind paa de

folkeretlige Spørgsmaal, som den højtærede Udenrigsminister saa fyldigt belyste i sin Tale. Jeg deler paa afgørende Punkter ikke den Opfattelse, som den højtærede Minister gjorde sig til Talsmand for, og jeg mener, at hans Synspunkter paa afgørende Punkter ikke deles af Nutidens mest fremragende Folkeretslærere, og at de heller ikke deles af f. Eks. Mænd som Schücking og Wehberg i deres sidste allernyeste Kommentar til Folkeforbundspagten. Saadanne Udtalelser som, at de ældre folkeretlige Udviklinger som Helhed er forældede ved Folkeforbundspagten, er notorisk urigtige, de er efter min Mening bevisligt urigtige. Det ærede Medlem Hr. Axel Møller har jo allerede peget paa, at der er afsluttet meget vigtige Traktater efter 1920, som i enhver Henseende stipulerer den tidligere Neutralitetsret. Det ærede Medlem har nævnt forskellige af disse, f. Eks. Strædekonventionen i Tilslutning til Lausanne-Traktaten og det Udkast til en Luftkrigsret, som blev udarbejdet af en Haagkonference. Jeg skal ikke paa ny komme ind paa alle disse Spørgsmaal; men det er en Kendsgerning, at disse Traktater i høj Grad opretholder den bestaaende Neutralitetsret, og det ærede Medlem Hr. Axel Møller har jo allerede citeret de efter min Mening i saa Henseende meget klare Udtalelser, som Udenrigsministeriets Raadgiver i Folkeret har fremsat i en Afhandling i Juridisk Tidsskrift af 5. Juni i Aar, og som findes uddybet i den interessante Afhandling af Afdelingschef Cohn i det af Rask-Ørsted-Fondet under det ærede Medlem Hr. P. Munchs Ledelse udgivne Værk om Folkenes Forbund. Jeg maa bede om den højtærede Formands Tilladelse til at oplæse en enkelt Udtalelse, som findes i den Afhandling i Juridisk Tidsskrift, som jeg nævnte før. Den gaar saa vidt om en Del af den folkeretlige Udvikling i Efterkrigstiden at sige, at „det er den gamle Krigens Ret i Renkultur. Ingen Sondring mellem lovlige og ulovlige Krige. Ingen Hensyntagen eller blot Omtale af Staternes Pligter som Medlemmer af Folkenes Forbund og deraf følgende Ændringer i den hidtidige Rets-tilstand.“ Kort sagt den Side af Udviklingen i Folkeretten karakteriseres af en saa kyndig Mand som Udenrigsministeriets Raadgiver i Folkeret som en Bevægelse, der gaar ud paa, „at de neutrales Stilling i vigtige Henseender endog forringes“. Jeg skal slet ikke opholde mig ved den Bedømmelse, som kan gøre sig gældende pro eller contra, aldeles ikke; thi det, der for mig er det afgørende i denne Forbindelse,